

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/48/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212223669
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hušeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4212223669.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hušekovej a sudcov JUDr. Jarmily Pogranovej a JUDr. Vladimíra Novotného v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú P. M., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, dieťa rodičov: C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. - C. C., O. XXX/XX, zastúpená JUDr. Natáliou Borsosovou, advokátkou so sídlom Komárno, bisk. Király 6, Z. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., P. XXX/XX, o zvýšenie výživného na návrh matky, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 7P/295/2012-45 zo dňa 22. marca 2013 v spojení s opravným uznesením č. k. 7P/295/2012-49 zo dňa 6. mája 2013, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením m e n í tak, že meniac rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 13P/312/2007-39 zo dňa 26.10.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7CoP/54/2007-74 zo dňa 6.3.2008 zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca na maloletú P. zo sumy 2.200,-Sk (73,02 eur) na sumu 140 eur počnúc od 1.9.2012 s tým, že otec je povinný platiť výživné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

V časti zaostaleho výživného a v časti náhrady trov konania účastníkov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a v e c v r a c i a tomuto súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú P. zo sumy 73,02 Eur na sumu 130,-Eur mesačne počnúc od 1.9.2012. Zaostalé výživné za obdobie od 1.9.2012 určil vo výške 252,-Eur, ktoré otcovi povolil splácať v mesačných splátkach vo výške 30,-Eur spolu s bežným výživným až do vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Súd návrh matky vo zvyšku zamietol. Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 13P/312/2007-39 zo dňa 26.10.2007 (súd prvého stupňa nesprávne uviedol rozsudok č. k. 12C 145/2006-48 zo dňa 27.2.2007) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7CoP/54/2007-74 zo dňa 6.3.2008. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 62 ods. 1 až 3, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, ako aj zisteným skutkovým stavom veci, na základe ktorého dospel k záveru, že návrh matky bol čiastočne dôvodne podaný. Mal za preukázané, že rozsudkom súdu prvého stupňa č. k. 13P/312/2007 zo dňa 26.10.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 6.3.2008, č. k. 7CoP/54/2007-74, bola zvýšená vyživovacia povinnosť otca na maloletú zo sumy 1.500,-Sk na sumu 2.200,-Sk mesačne. V čase predchádzajúcej súdnej úpravy výživného otec maloletej dosahoval priemerný mesačný zárobok netto 8.300,-Sk a matka dosahovala priemerný mesačný zárobok netto 11.768,-Sk. Ďalej mal za preukázané, že v súčasnej dobe sa pomery na strane

účastníkov zmenili, keďže otec dosiahol v roku 2012 priemerný mesačný zárobok netto 846,11 Eur a za prvé dva mesiace v roku 2013 mal mesačný netto príjem 813,86 Eur, matka za posledných 12 mesiacov dosiahla priemerný mesačný zárobok netto 508,08 Eur. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh matky bol čiastočne dôvodne podaný, keď mal za preukázanú zmenu pomerov na strane účastníkov konania, odôvodňujúcu zvýšenie výživného v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku. Dôvodil tým, že mal za preukázanú zmenu pomerov na strane maloletej v tom, že od času predchádzajúcej súdnej úpravy prešla dlhá doba, keďže naposledy bolo výživné upravené v októbri 2007, od ktorej doby uplynula doba viac ako 5 rokov, v dôsledku čoho sa zvýšili jej životné náklady, najmä s poukazom na jej výživu. Mal za preukázanú zmenu pomerov i na strane oboch rodičov maloletej a to vo zvýšení ich príjmu. Poukázal na to, že pri zvýšení výživného nezohľadnil zdravotné problémy maloletej ako rozhodujúcu skutočnosť, keďže na túto bolo prihliadnuté už v predchádzajúcich rozhodnutiach, keď k zhoršeniu jej zdravotného stavu od tej doby nedošlo. Súd prvého stupňa ďalej dôvodil tým, že neprihliadol ani na tie skutočnosti, že otec spláca úver a družka otca je bez pracovného pomeru. S poukazom na vyššie uvedené dôvody dospel k záveru, že je potrebné zvýšiť výživné na sumu 130,-Eur mesačne počnúc od 1.9.2012, teda od času kedy maloletá nastúpila do ďalšieho ročníka základnej školy. Matkou požadované zvýšenie výživného na sumu 200 eur mesačne z vyššie uvedených dôvodov považoval za nedôvodné. Ďalej uviedol, že zaostalé výživné činí sumu 252 eur, ktorú súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 eur v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 OSP.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie matka maloletej. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zvýši otcovi výživné na maloletú na sumu 200,-Eur mesačne. Poukázala na to, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že otec maloletej dosahuje priemerný príjem 840,-Eur mesačne, z ktorého má síce preukázateľné výdavky, tieto je však potrebné zredukovať na polovicu, keďže býva spolu s družkou, ktorá je tiež podielovou spoluvlastníčkou domu a potom jeho celkové nevyhnutné náklady predstavujú sumu 197,06 Eur mesačne. Priemerný mesačný príjem matky maloletej predstavuje sumu 508,-Eur mesačne a náklady na domácnosť a na maloletú má spolu vo výške 394,72 Eur, ktoré náklady platí sama. Mala za to, že určené výživné je vzhľadom na celkové pomery otca neprimerane nízke, keď otcovi po odpočítaní nevyhnutných výdavkov zostane suma 643,-Eur a matke maloletej len suma 113,28 Eur, pričom na strane matky do výdavkov matky neboli započítané výdavky na stravu, drogériu, čistiace potreby, ošatenie. Namietala, že v rozhodnutí súd nezohľadnil osobnú starostlivosť matky o maloletú, ani zvýšené výdavky spojené s cestovaním s maloletou k lekárovi do Bratislavy, do Nových Zámok a 3-krát týždenne do Komárna a doplatky na lieky. Poukázala na to, že otec nemá inú vyživovaciu povinnosť.

Otec sa vyjadril k odvolaniu matky. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny. Uviedol, že mesačný zárobok matky predstavuje sumu 508,-Eur mesačne a preukázané výdavky matky by matka mala platiť len v polovici, pretože má priateľa, s ktorým žije v spoločnej domácnosti. Pokiaľ ide o vyčíslené náklady matky na maloletú vynakladané na anglický jazyk, kemp, cestovné spojené s návštevou anglického jazyka, kempa, lekárov s maloletou, ako aj náklady na sporenie, dobíjanie mobilného telefónu, poistenie pre maloletú, uviedol, že sa jedná o neprimerane vysokú sumu, keďže on dobíja mobil dcére sumou 10,-Eur mesačne. Matka poberá na maloletú rodinné prídavky. Poukázal ďalej na výšku jeho mesačného príjmu a výšku jeho mesačných výdavkov, ktoré výdavky považoval za nevyhnutné. Poukázal na to, že s dcérou veľa telefonuje, takto s ňou udržuje maximálny kontakt. Uviedol, že jeho družka je nezamestnaná, nemá žiadne úspory.

Matka sa vyjadrila k vyjadreniu otca. Uviedla, že jej priateľ žije a pracuje v Novom Meste nad Váhom, kde má prenajatý byt. Trvalý pobyt má u svojej matky v Marcelovej. Ona s ním nežije v spoločnej domácnosti, iba sa stretávajú cez víkendy. Uviedla, že otec maloletej vie, že ona vozí dcéru na kemp do Komárna, že dcéra má zdravotné problémy, že chodia dôvodne k psychológovi do Nových Zámok a to sporadicky podľa potreby. Ďalej uviedla, že otec potvrdil v konaní, že spoločne s družkou splácajú úver vo výške 300 eur mesačne, každý v polovici a že tá mala ušetrené peniaze. Poukázala na to, že otec na jednej strane tvrdí, že nemá auto, na druhej strane si odrátava pohonné hmoty za cesty autom. Podľa jej informácií otec vlastní motorové vozidlo zn. Ford, ktoré je ale písané na meno družky. Mala za to, že ak si otec zobral úver na dom, ktorý spláca, za prioritné je potrebné považovať odôvodnené potreby maloletej.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj konanie ktoré mu predchádzalo postupom podľa § 212 ods. 2 písm. a/ OSP, § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvého stupňa vo veci určenia zvýšenia výživného zmeniť podľa § 220 OSP a v časti určenia zaostaleho výživného a náhrady trov konania zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP pre jeho nepreskúmateľnosť a vrátiť mu vec v tejto časti na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 OSP.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a podobne. Spolu s § 75 a nasl. Zákona o rodine je možné vyvodiť faktory, ktorých kombinácia priamo vplýva na stanovenie výšky výživného v súdnom konaní. Na strane povinného sú to v prvom rade jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností a výška príspevku iných povinných k týmto oprávneným. Na strane dieťaťa treba prihliadnúť na jeho oprávnené potreby s ohľadom na jeho vek, zdravotný stav, záujmy, prípravu na budúce povolanie, majetkové pomery dieťaťa, ďalej na výšku výživného, ktoré poskytujú iné povinné osoby, napr. druhý rodič, na ich schopnosti a možnosti príp. majetkové pomery a počet vyživovacích povinností.

V ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine je zakotvená zásada, podľa ktorej stanovené výživné je možné zmeniť, ak dôjde k podstatnej zmene pomerov, pričom stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo stanovené. Ak dôjde k podstatnej zmene pomerov, musí sa to premietnuť i pri úprave vyživovacej povinnosti, pričom zmena pomerov je dôvodom na podanie návrhu na začatie konania, prípadne môže súd začať konať aj bez návrhu podľa § 163 ods. 2 OSP, ktoré konanie môže skončiť novou súdnou úpravou výživného.

Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa na základe zisteného skutkového stavu veci vecne správne dospel k záveru potiaľ, pokiaľ mal za preukázané, že na strane maloletej P. a na strane oboch rodičov maloletej došlo k výraznej zmene pomerov, keď v konaní boli preukázané také skutočnosti, ktoré sa závažným spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúcej súdnej úpravy výživného, ktoré preukazujú zmenu pomerov a zároveň aj potrebu zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletú. Súd prvého stupňa vecne správne tiež posúdil aj rozhodný čas zmeny pomerov odôvodňujúci zvýšenie výživného.

Odvolací súd však rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za vecne nesprávne keď mal súd prvého stupňa za preukázanú podstatnú zmenu pomerov na strane všetkých účastníkov konania len potiaľ,

pokiaľ dospel k záveru, že táto odôvodňuje zvýšenie výživného na maloletú len vo výške určenej vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa.

Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, pokiaľ ide výšku určeného výživného za čas od 1.9.2012, že táto je neprimerane nízka a je v rozpore s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami Zákona o rodine, ako aj zisteným skutkovým stavom veci.

Bolo nesporne v konaní preukázané, že na strane oboch rodičov maloletej došlo v rozhodnom období k podstatnej zmene pomerov v tom smere, že v čase predchádzajúcej súdnej úpravy otec dosahoval priemerný mesačný zárobok (ďalej len PMZ) netto 8.300-Sk (275,51 eur), matka dosahovala PMZ netto 11.768-Sk (390,63 eur), pričom v súčasnej dobe otec dosiahol za rok 2012 PMZ netto 846,11 eur a matka dosiahla PMZ netto 508,05 eur. Je teda nesporné, že na strane oboch rodičov maloletej došlo k zmene pomerov oproti času predchádzajúcej súdnej úpravy v tom smere, že sa im obom zvýšil PMZ netto, pričom však u otca došlo k podstatne výraznejšiemu zvýšeniu tohto príjmu, až trojnásobne. Okruh vyživovacích povinností na strane rodičov maloletej sa nezmenil. Je nesporné, že i na strane maloletej došlo k podstatnej zmene pomerov v tom, že od poslednej súdnej úpravy prešla dlhá doba (viac ako 5 rokov), maloletá je podstatne staršia, v dôsledku ktorej skutočnosti sa podstatne zvýšili jej celkové životné náklady. Je nesporné, že maloletá má zvýšené výdavky spojené so zdravotným stavom (ktorých výška sa nezvýšila), ktorý sa nezhoršil, avšak na túto skutočnosť bolo prihliadnuté ako na rozhodujúcu skutočnosť už v čase predchádzajúcej súdnej úpravy výživného.

Odvolací súd pri preukázanej čiastočnej dôvodnosti návrhu matky na zvýšenie výživného poukazuje na skutočnosť, že na strane otca bolo potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že u neho došlo k zvýšeniu PMZ netto do takej miery, ktorá odôvodňovala zvýšenie výživného na sumu 140 eur mesačne, avšak rozhodne nie do takej miery ako navrhovala matka maloletej v návrhu na zvýšenie výživného. Odvolací súd tiež dospel k záveru, že súd prvého stupňa nedostatočne prihliadol aj na ustanovenie § 62 ods. 4 Zákona o rodine, keď vzhľadom na vek maloletej s prihliadnutím na jej zdravotný stav dostatočne neprihliadol na čiastočne stále pretrvávajúcu mieru osobnej starostlivosti matky o maloletú, ktorá je postavená na úroveň finančného plnenia.

Odvolací súd v danej právnej veci s poukazom najmä na zárobkové schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca dospel k záveru, že otec si môže plniť vyživovaciu povinnosť v rozsahu určenom odvolacím súdom, zodpovedajúcim odôvodneným potrebám maloletej, i po zohľadnení tej skutočnosti, že nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ako aj po zohľadnení tej skutočnosti, že jeho družka s ktorou vedie spoločnú domácnosť má povinnosť podieľať sa rovnakou mierou pri úhrade ním udávaných mesačných výdavkov, z ktorých výdavkov neprihliadol odvolací súd na otcom deklarované úvery, pretože v zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Teda odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že s poukazom na preukázané odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako aj s poukazom na výšku PMZ netto rodičov maloletej, ako aj celkové zárobkové možnosti rodičov maloletej a ich majetkové pomery, bol daný dôvod na zvýšenie výživného zo strany otca maloletého dieťaťa na sumu určenú odvolacím súdom.

Odvolací súd ďalej poukazuje, že takto určené výživné spolu s rodinnými prídavkami na maloleté dieťa, spolu s vyživovacou povinnosťou zo strany matky bude primerane kryť odôvodnené potreby maloletej tak, aby životná úroveň rodičov a maloletého dieťaťa bola rovnaká.

Odvolací súd v časti určenia zaostalého výživného za čas od 1.9.2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP pre jeho nepreskúmateľnosť a vrátil mu vec v tejto časti na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 OSP.

S poukazom na vyššie uvedené podstatné dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 OSP a § 146 ods. 1 písm. a/ OSP.

Odvolací súd rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.